

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 15 kwietnia 1924 r.
sygn. akt III Rw 2556/22**

Domniemanie udzielenia przez żonę ustawowego pełnomocnictwa do zarządu majątkiem, obejmuje, zgodnie z dosłownym brzmieniem, jedynie zarząd majątkiem żony, a nie nabywanie na rzecz tego majątku nowych praw.

Sąd Najwyższy jako sąd rewizyjny
pod przewodnictwem sędziego Sądu Najwyższego dra Sieradzkiego,
a w obecności sędziów Sądu Najwyższego dra Błonarowicza i dra Mierzeńskiego jako sędziów,
w sprawie Gusty z Waldmanów Cyzerowej, kupcowej w Krakowie, powódki,
zastąpionej przez adw. dra Bulwę w Krakowie,
przeciw Józefowi Marianowi Cyzerowi, właścicielowi dóbr w Rzeszotarach,
pozwanemu, zastąpionemu przez adw. dra Skąpskiego w Krakowie,
o uznanie własności połowy majątności Rzeszotary i połowy realności nr 577 księgi
gruntowej gminy katastralnej Wieliczka,
z powodu rewizji powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie jako sądu
odwoławczego z dnia 1 czerwca 1922 r., sygn. akt Bc II 175/22, którym na odwołanie
powódki zatwierdzono wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 7 lutego 1922 r.,
sygn. akt Cg I 100/21,
na posiedzeniu niejawnym orzekł:

nie uwzględnia się rewizji i powódka winna zapłacić pozwanemu koszty odpowiedzi
rewizyjnej w kwocie 31.500 marek polskich w dniach czternastu pod rygorem
egzekucji.

Uzasadnienie

Powódka domaga się rewizji zatwierdzającego wyroku Sądu Apelacyjnego z przyczyn w § 503 pkt 2 i 3 k.p.c.¹ wymienionych, jednak nie słusznie. Z punktu widzenia przyczyny rewizyjnej z § 503 pkt 2 k.p.c. wytyka rewizja, że nie przesłuchano świadka Michnika. Na pominięcie tego świadka już przez sąd pierwszej instancji żaliła się powódka w odwołaniu od wyroku sądu pierwszej instancji Sąd Apelacyjny, w pobudkach zaskarżonego wyroku trafnie wykazał, że okoliczności, na które ten świadek został powołany, są dla oceny danej sprawy obojętne. Ponieważ powódka odnośnie do pominięcia świadka Michnika przytoczyła w rewizji wywodom odwołania,

¹ Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (Procedura cywilna), Dz.U.P. 1895 poz. 113.

które w pobudkach zaskarżonego wyroku znalazły dostateczne odparcie, przeto wystarcza odesłać rewidującą do dotyczących pobudek wyroku Sądu Apelacyjnego. Na dalsze wywody powołanej powyższe przyczyny rewizyjnej, a w szczególności na zarzut, że Sąd Apelacyjny nie ustalił, czy powódka tylko przypuszczała, czy była przeświadczoną o tym, że daje pieniądze na kupno domu także dla siebie i czy pozwany o tym przeświadczeniu powódki i jej intencji przy dawaniu pieniędzy [pозwany] wiedział i wiedzieć musiał, zauważyć należy, że brak powyższych ustaleń mógłby stanowić wadę wyroku, ale nigdy wadę postępowania apelacyjnego.

Przyczyna rewizyjna z § 503 pkt 2, 3 i 4 k.p.c. zatem nie zachodzi.

Dalsza przyczyna rewizyjna § 503 pkt 2 k.p.c. nie została wywiedziona po myśli ustawy, bo rewizja nie wykazuje, aby wyrok Sądu Apelacyjnego zasadał się w istotnym punkcie na sprzecznej z aktami przesłance faktycznej.

Nieuzasadnionym jest wreszcie zarzut mylnej oceny sprawy pod względem prawnym, przeciwnie Sąd Najwyższy nie może się dopatrzyć żadnego błędu prawnego w tym, że Sąd Apelacyjny wyrok pierwszej instancji oddalający powódkę z żądaniem skargi zatwierdził.

Pozwany, nabywając realność przy ul. Bożego Ciała nie występował jako pełnomocnik powódki na podstawie dorozumienie mu udzielonego pełnomocnictwa, bo nie zobowiązał się ani wyraźnie ani dorozumianie nabyć połowę rzeczony realności dla powódki § 1002 u.c.² Powódka z osnowy punktacji wedle twierdzeń skargi wiedziała, że pozwany realność, o której mowa nabył tylko dla siebie i że pozwany nie chciał się zgodzić na to, aby kontrakt opiewał również i na powódkę jako współkontrahentkę. Nie może być także mowy o mandacie ustawowym z § 1238 u.c. przy zawieraniu w mowie będącego kontraktu przez pozwanego, bo ustawowy mandat odnosi się do administracji majątku nie zaś do kupna nieruchomości, do czego pełnomocnictwo szczególne z wyrażeniem gatunku interesu w myśl § 1008 u.c. jest potrzebne. Jeżeli pozwany uznawał wobec powódki swój obowiązek do przepisania [przeniesienia] tytułu własności połowy realności przy ul. Bożego Ciała, a następnie połowy spornych nieruchomości na powódkę, to ważność takiego zobowiązania zawisła była od sporządzenia aktu notarialnego § 1 lit. b ustawy z dnia 25 lipca 1871 r.³, którego w danym wypadku nie było.

W całości nieuzasadnioną rewizję należało bez skutku pozostawić.

Orzeczenie o kosztach odpowiedzi rewizyjnej polega na przepisach § 41 i 50 k.p.c.

² Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesammten deutschen Erbländer der Oesterreichischen Monarchie, Justizgesetzsammlung 1811 nr 946. Oficjalny tekst polski: Powszechna księga ustaw cywilnych dla wszystkich krajów dziedzicznych niemieckich Monarchii Austriackiej, Wiedeń 1811, cz. I-III.

³ Ustawa z dnia 25 lipca 1871 r. tycząca się zaprowadzenia powszechnej ustawy o księgach gruntowych, Dz.U.P. 1871 poz. 95.

[Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (austr. k.p.c.): § 41, § 50, 503 pkt 2,3, 4, Powszechna księga ustaw cywilnych dla wszystkich krajów dziedzicznych niemieckich Monarchii Austriackiej, Wiedeń 1811 (u.c.): § 1002, § 1008, § 1238, Ustawa hipoteczna z dnia 25 lipca 1871 r. (u.h.): § 1 lit. b.]